

Vogelkoppenknipsels

Nummer 55

Verzameld door Wim Smeets

In deze rubriek vindt u samenvattingen van artikelen met in de kop een vogelnaam of een vogelaanduiding. Deze artikelen verschenen in de maanden mei en juni 2009 in Nederlandse dag-, week- en huis-aan-huisbladen.

Doden ganzen geen invloed op schade
Noordhollands Dagblad, 4 mei 2009
Het vergassen van ganzen in Noord-Holland heeft geen enkele invloed op de landbouwschade die de vogels veroorzaken. De Partij voor de Dieren concludeert dat naar aanleiding van het jaarverslag van het Faunafonds over 2008. De afgelopen drie jaren was in Noord-Holland de schade door ganzen even groot, stelt de fractie vast. Op het eiland Texel is de situatie nog opvallender. De schade door

Grauwe Ganzen was al met 30% tot 45% afgenomen, nog voordat de dieren massaal werden vergast. 'Het vergassen van de dieren veroorzaakte niet alleen onnodig dierenleed, maar kostte de belastingbetaler ook onnodig veel geld', aldus de Noord-Hollandse afdeling van de Partij voor de Dieren. Over hetzelfde onderwerp een artikel in de Metro van 4 mei 2009.

Vogels Gerrit en Fransz zijn weer terug
Trouw, 5 mei 2009

Door vogels uit te rusten met satelliet-zenders krijgen onderzoekers details over hun gedrag. Zo vloog een Rosse Grutto in één ruk van Alaska naar Nieuw-Zeeland (bericht in Trouw van 4 november 2008, zie *het Vogeljaar 57 (2):77*). Purperreiger Gerrit is weer terug in Nederland na een lange winter in Sierra Leone. Grauwe Kiekendief Fransz zit intussen weer in Oost-Groningen en de ganzen Cas, Kees en Marco zijn juist op weg naar hun broedgebied in Noord-Siberië. In Neder-

land lopen diverse projecten (Purperreigers, ganzen, meeuwen en kiekendieven) met satellietzenders in rugzakjes die aan vogels worden bevestigd. Voor zangvogels zijn de zenders nog te groot. Aan de bovenkant van de rugzakjes is een zonnecel bevestigd voor de benodigde stroom. De zenders slaan geregeld gegevens op van de posities waar de vogels zich bevinden en sturen die gegevens op vaste tijden via een satelliet naar een database. Over hetzelfde onderwerp artikelen in het Algemeen Dagblad, uitgave Rotterdam-Oost van 16 juni 2009.

Bonte Vliegenvanger vroeger terug
Trekvogels profiteren van aangepaste
genen of van natte Afrikaanse winter
NRC Handelsblad, 7 mei 2009

Bonte Vliegenvangers lijken zich aan te passen aan het warmere Europese voorjaar. Deze trekvogels waren dit jaar vroeg terug uit Afrika. De vraag is hoe dat kan. Het onderzoeksproject naar Bonte Vliegenvangers van Christiaan Both van de Rijksuniversiteit van Groningen brengt nieuwe gegevens aan het licht. Er wordt vooral onderzocht hoe de vogels zich aanpassen aan hun veranderende leefwereld. Eén verandering is al bekend. Bonte Vliegenvangers reageren op het gemis aan rupsen door loofbos als broedplaats te mijden. Ze gaan in naaldbossen broeden. Daar is het voedselaanbod weliswaar geringer, maar diverser en langere tijd beschikbaar. Het onderzoek richt zich vooral op de vraag of de vogels die vroeg zijn, de vertrekdatum uit Afrika in hun genen verankerd hebben. Het kunnen nakomelingen zijn van ouders die tot de vroege vertrekkers behoren. Maar de vroege vogels die dit jaar zijn gezien, hoeven geen nakomelingen te zijn van vroege broeders. Het is niet zeker dat ze

Bonte Vliegenvangers komen vroeger terug.
Foto: Wim Smeets.

vanwege een genetische aanpassing eerder uit Afrika vertrokken, of de reis sneller aflegden. Het kan ook het gevolg zijn van een voedselrijke winter in Afrika.

**Doden ganzen 'niet uitgesloten' -
Onderzoek op Texel en rond Schiphol
naar 'diervriendelijke'
ganzenbestrijding**

Noordhollands Dagblad, 7 mei 2009

Op Texel en rond Schiphol wordt nog dit jaar onderzocht hoe de populaties ganzen op een diervriendelijke manier ingeperkt kunnen worden. Bij Schiphol blijft afschot een optie. Voor het vangen en doden van ganzen op Texel wil gedeputeerde Peter Visser niet op voorhand een ontheffing verlenen. 'Maar ik sluit het ook niet uit'. Het vangen en doden van 4461 ganzen op Texel in juni 2008 was volgens de gedeputeerde een 'inhaalactie'. 'Voor ik weer een dergelijke ontheffing verleen, wil ik weten wat er dit jaar is gedaan aan preventie en wat het effect is geweest van de vangactie'. De op 6 mei aangekondigde onderzoeken moeten daar mede duidelijkheid aan geven. De resultaten daarvan zijn echter niet op korte termijn beschikbaar. Bij Schiphol richt het onderzoek zich op de populatieontwikkeling rond de luchthaven. Vooral wordt gekeken of het mogelijk is om door minder graan te verbouwen de ganzen te weren.

Over hetzelfde onderwerp artikelen in de Texelse Courant van 7 en 29 mei, Nieuwe Oogst van 9 mei, de Volkskrant, De Telegraaf en het Algemeen Dagblad van 15 mei, De Twentsche Courant-Tubantia van 16 mei, het Noordhollands Dagblad van 10 juni en de Leeuwarder Courant van 27 juni 2009.

**Jacht op Vos en kraai voor behoud
Korhoen - Aantal korhanen op Sallandse
Heuvelrug blijft op kritische grens**

De Twentsche Courant-Tubantia, 7 mei 2009

Het aantal korhanen op de Sallandse Heuvelrug is met twaalf vogels gelijk gebleven aan vorig jaar, ondanks het feit dat predatoren van de Korhoenders worden bejaagd. Zo zijn er dertien Vossen afgeschoten en worden ook rondzwervende Zwarte Kraaien bejaagd die het hebben voorzien op korhoenkuikens. Een Havik die oudere korhanen at, is niet gedood

maar gevangen en naar elders verplaatst. Er wordt ook onderzoek gedaan naar de rol van de Vos op de stand van de Korhoenders. Zo zijn er drie Vossen voorzien van zenders en kunnen ze constant via GPS worden gevolgd. Over hetzelfde onderwerp artikelen in de Twentsche Courant-Tubantia van 26 mei en van 9 juni 2009.

Zorgen om één op acht vogels

De Telegraaf, 15 mei 2009

Eén op de acht vogelsoorten in de wereld wordt met uitsterven bedreigd. Bij 192 soorten, twee meer dan in 2008, is de situatie kritiek. Dat blijkt uit de jaarlijkse Rode Lijst van de internationale natuurbeschermingsorganisatie IUCN (International Union for Conservation of Nature), die 14 mei is gepubliceerd. Op de lijst staan 1227 met uitsterven bedreigde vogelsoorten.

**Boeren krijgen acht miljoen na schade
door ganzenplaag**

de Volkskrant, 15 mei 2009

De financiële schade die ganzen veroorzaken op landbouwgronden, loopt schrikbarend op. Het Faunafonds keerde in 2008 acht miljoen euro uit aan gedupeerde boeren, in 2007 was dat 4,5 miljoen. Tussen 2000 en 2004 werd er gemiddeld € 185.000 gedeclareerd door de boeren. De populatie van de Grauwe Gans is de laatste jaren explosief gestegen. Meer dan de helft van het bedrag hangt samen met de schade door ganzen. Maar ook fruittelers kregen in totaal 1,5 miljoen euro uitgekeerd vanwege schade door mezen. Die hadden het vooral voorzien op peren. De uitkeringen waren bovendien erg hoog omdat ze zijn gerelateerd aan de productprijzen. Die waren in 2008 uitzonderlijk hoog.

**Gasopslag doodklap Grutto - Boortorens
domineren de komende jaren het
Belvédèregebied Loterijlanden**

de Volkskrant, 16 mei 2009

De opslag van gas in een bijna leeg veld bij Alkmaar betekent de 'doodklap' voor de weidevogels. Het bedrijf Taqa Energy uit Abu Dhabi wil hier, op de plek waar sinds 1969 aardgas is gewonnen, nieuwe putten boren om aardgas in de bodem op te slaan. Dat dient als voorraadbuffer om

De Spotlijster is in staat een gezicht uit duizenden te herkennen.
Foto: Wim Smeets.

pleidooi komt van een groep vrijwillige weidevogel-beschermers. Nog te vaak komt het voor dat eieren en kuikens van weidevogels verloren gaan doordat boeren er geen aandacht aan schenken. Moedwillig worden nu door sommige boeren de nesten vernield, zelfs als ze door nazorgers met stokjes zijn gemarkeerd.

De Spotlijster herkent gezicht uit duizenden
Trouw, 20 mei 2009

De Amerikaanse Spotlijster herkent gezichten en weet bij wie hij op zijn hoede moet zijn. Onderzoekers op de campus van de Universiteit van Florida vroegen zich af waarom Amerikaanse Spotlijsters zich in een drukke stedelijke omgeving handhaven terwijl vele andere soorten de wijk nemen. Ze lieten studenten hun nesten

er in tijden van gastekorten mee te kunnen handelen. Uit het oordeel van de Commissie Milieu Effect Rapportage blijkt hoe gevoelig het gebied is. Dankzij kwelwater dat onder de duinen door sijpelt, is hier een moerassig landschap ontstaan, vol beschermde weidevogels en -bloemen. Het gebied is onderdeel van de Ecologische Hoofd Structuur, de groene ruggegraat van Noord-Holland, met de bedreigde Grutto als pronkstuk.

Regeling nazorg weidevogels moet strikter

Leeuwarder Courant, 18 mei 2009

Als er niks gebeurt, wordt het binnen vijf jaar doodstil in de weilanden. Boeren en weidevogelbeschermers zullen hun samenwerking en hun zorg voor de vogels daarom nu strikter moeten regelen. Als er controle komt, moet de betrokken boer kunnen aantonen dat nazorgers in zijn land actief zijn geweest en dat het antwoord is dat hij landwerk verricht. Dit

in het struikgewas benaderen en voorzichtig beroeren en dat een paar dagen achtereen. Al na de derde of vierde dag vlogen de Spotlijsters snel op uit hun nest en vielen de indringers aan. Tenminste, als het steeds dezelfde student was. Kwam er een nieuwe student in de buurt, dan bleven de vogels stil op hun nest wachten en vlogen pas op het allerlaatste moment op.

Vliehors deels dicht

Leeuwarder Courant, 22 mei 2009

De noordwestelijke punt van de Vliehors op Vlieland is in het broedseizoen tot verboden gebied verklaard. De gemeente had het afgezet, omdat Dwergsterns hier waren gaan broeden. Vorig jaar broedden 450 paar Dwergsterns op het eiland: een kwart van de totale Nederlandse broedpopulatie. Over hetzelfde onderwerp een artikel in het weekblad Vlieland van 11 juni 2009.

Minder kokkels, minder wadvogels

NRC Handelsblad, 28 mei 2009

De kokkelvisserij in de Waddenzee heeft het gebied waarin steltlopers kunnen foerageren met 55% verkleind. Het aantal steltlopers in de Waddenzee is daardoor met een zelfde percentage gedaald. De vogels bevolken het gebied al zo dicht, dat ze niet dichterbij elkaar kunnen gaan zitten. Dat concluderen onderzoekers van het NIOZ (Nederlands Instituut voor Onderzoek der Zee) en de Universiteit van Groningen in het *Journal of Animal Ecology*.

Grutto uitgerust met zendertje

De Telegraaf, 6 juni 2009

Sinds kort vliegen vijftien Grutto's in Friesland rond met een zendertje in hun buikholte. Met behulp van de zenders zullen de vogels een jaar worden gevolgd in hun broedgebied in Friesland en op hun trektochten naar Zuid-Europa en Afrika. 'Als wij weten waar de Grutto's op hun trek naar en van de overwinteringsgebieden op krachten komen, kan de bescherming van de vogel buiten Nederland beter worden aangepakt,' aldus professor dr. Theunis Piersma van de Rijksuniversiteit Groningen. De zenders zijn aangebracht door de Amerikaanse veearts Dan Mulcahy. Hij plaatste sinds 1993 enkele duizenden zenders bij in totaal 34 diersoorten, van roofvogels tot IJsberen.

Koolmezen kampen met ouder worden - Studie van tientallen generaties Koolmezen leert dat broedsucces na drie jaar afneemt

NRC Handelsblad, 9 juni 2009

Als Koolmezen ouder zijn dan drie jaar komen minder van hun eieren uit. Afnemend broedsucces maakt ze geleidelijk aan nutteloos. Toch leven ze soms nog jaren door. Twintig procent van de koolmeesvrouwtjes torst de nadelen van veroudering al vanaf het derde jaar met zich mee. Doordat Koolmezen graag in nestkasten broeden zijn hun nesten makkelijk te vinden en is de ontwikkeling gedurende het broedseizoen makkelijk te volgen. Sinds het eind van de jaren veertig van de vorige eeuw bestaan studiepopulaties zowel in Nederland als in Engeland. Voor bijna vijfduizend individuele koolmeesvrouwtjes (gegevens over Wythem Woods in Oxford tussen 1960 en 2008) is bekeken wat de invloed van de leeftijd is op de verschillende reproductieve eigenschappen. Sandra Bouwhuis deed dit promotieonderzoek aan de Rijksuniversiteit van Groningen en de Universiteit van Oxford.

Doden en vergassen ganzen verboden

Vechtstroom, 17 juni 2009

De ontheffing die de provincie Utrecht had gegeven om duizenden Grauwe Ganzen, Brandganzen en Canadese

2009 is een rampjaar voor Ooievaars.
Foto: Wim Smeets.

Koolmezen hebben te kampen met veroudering.
Foto: Wim Smeets.

Ganzen te vergassen, is door de rechter afgekeurd. Hiermee heeft de Faunabescherming de zaak gewonnen. Argumenten van de Faunabescherming waren onder andere dat vergassen geen legaal middel is in de Flora- en faunawet om in het wild levende dieren te doden en het is bovendien in strijd met de Europese Vogelrichtlijn uit 1979.

Grutto houdt woningbouw tegen

Leeuwarder Courant, 17 juni 2009

Woningbouw op de weilanden tussen Goudum en de Drachtsterweg vergt goede compensatie van het verloren broedgebied van de weidevogels. Grutto's die moeten wijken hebben recht op nieuw nestgebied, nog voordat de eerste schep in de grond gaat. Dat hebben Provinciale Staten in december 2006 besloten in het Streekplan. Een Streekplan heeft kracht van wet en zo moet het dus ook gebeuren. De Raad van State heeft zijn bouwstop voor 150 woningen in de Zuidlanden vanmorgen op deze compensatie-eis gebaseerd.

Rampjaar voor Ooievaars

Kuikens leggen het loodje door gebrek aan voedsel

De Telegraaf, 20 juni 2009

Piepjonge Ooievaars leggen momenteel massaal het loodje. Bij het ooievaarsbuitenstation De Lokkerij in De Wijk zijn inmiddels 390 kuikens uit het ei gekropen en daarvan zijn er zeker al 150 dood. De meldingen van de sterfgevallen komen ook binnen van waarnemers die nesten in

Drenthe en Overijssel in de gaten houden. De oorzaak van de massale sterfte is het droge voorjaar. De oudervogels kunnen geen wormpjes, torren en ander voedsel vinden voor de piepjonge Ooievaars. Ze eten dan zand en gras en braken dit op voor hun jongen. Deze kuikens krijgen dan 'steenbuiken' en bedelen niet meer om voedsel omdat ze geen hongergevoel hebben. Ze sterven dan de hongerdood. Over hetzelfde onderwerp een artikel in De Telegraaf van 18 juni en de Sp!ts van 22 juni 2009.

Siamese vogeltweeling in achtertuin

de Gelderlander, 23 juni 2009

In het Achterhoekse Zieuwent zat geheel onverwacht een vreemd ogend vinkenduo op de stoep. Het zijn jonge Vinken, met de borst aan elkaar vastgegroeid. De jonge Vinken worden door het ouderpaar regelmatig gevoerd met insecten en wormpjes. Ze zien er heel gezond uit en zoeken 's avonds een slaapplek onder de struiken. Plaatselijke katten hebben de jonge vogels nog niet ontdekt, want daartegen hebben ze geen schijn van kans. De plaatselijke veerarts weet niet wat te doen met deze vogels. Mark Knippenborg, die de vogels in zijn tuin heeft, zoekt naar goede raad. Deze is te geven via e-mail: markknippenborg@hotmail.com. Over hetzelfde onderwerp een artikel in de Nieuwsbode van 25 maart 2009.

■ Wim Smeets, Bachlaan 111, 3752 HG Bunschoten, (033) 298 31 47, smeets.foto@casema.nl.